

prof. dr hab. Wojciech Niedziela

Katowice, 20 grudnia 2024 r.

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Dziedzina Sztuki

Dyscyplina artystyczna – sztuki muzyczne

e-mail: w.niedziela@am.katowice.pl

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora mgr Katarzynie Pietrzko w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne.

Zgodnie z Uchwałą nr 73/2024 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 30 września 2024 roku powierzono mi funkcję recenzenta w w/w postępowaniu - [podstawa prawna: art. 190 ust. 2 Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2023 r. poz.742 z późn. zm) oraz § 19 ust.1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, (Załącznik do Uchwały nr 21/2023 Senatu AMKP z dnia 21 września 2023 r.)].

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ MGR KATZRZYNY PIETRZKO W FORMIE DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO Z OPISEM.

Dzieło artystyczne

Przedstawiona przez panią mgr Katarzynę Pietrzko rozprawa doktorska składa się z dzieła artystycznego *Prokofieff* (brak dokładnej daty rejestracji, nagrania dokonano w Tokarnia Studio 2.0 w Nieporęcie, realizator nagrania: Jan Smoczyński; data wydania widniejąca na płycie: Kraków, 2024) oraz opisu dzieła pt.: *Sergiusz Prokofiew jako inspiracja dla współczesnego pianisty jazzowego*. Praca doktorska zrealizowana została pod kierunkiem prof. dr hab. Dominika Wani.

Na dzieło artystyczne rozprawy doktorskiej składają się następujące pozycje:

1. *Sarkazm III*
2. *Unidentified Swing or Not*
3. *Scythian Moon*
4. *Sarkazm V*
5. *Night*
6. *Vision Fugitive I/Impression*

Wykonawcy:

Katarzyna Pietrzko – fortepian

Andrzej Świąś – kontrabas

Piotr Budniak – perkusja

Wszystkie wymienione powyżej kompozycje są autorstwa Pani mgr Katarzyny Pietrzko, z wyjątkiem utworu nr 6 (*Vision Fugitive I/Impression*), który jest połączeniem miniatury fortepianowej S. Prokofiewa *Wizja ulotna nr 1* i swobodnej improwizacji Doktorantki w dalszym przebiegu formy.

Przede wszystkim na szczególne wyróżnienie zasługuje bardzo dobra realizacja nagrania (Jan Smoczyński), dzięki której muzycy uzyskali świetne proporcje między poszczególnymi instrumentami, przestrzeń dźwiękową, zdołali uchwycić niuanse sonorystyczne, a także uzyskać homogeniczne brzmienie Tria. Stylistyka formacji mgr Katarzyny Pietrzko nawiązuje do produkcji firmowanych przez niemiecką wytwórnię ECM i można pokusić się również o określenie jej jako *europaeski współczesny jazz*, charakteryzujący się naciskiem na takie elementy jak: przestrzeń dźwiękowa, „klimat” kompozycji, nastrój. Wszyscy trzej instrumentalisci wnoszą swój muzyczny wkład do kształtowania formy, brzmienia i narracji utworów, poprzez wzajemne interakcje w partiach improwizowanych i aranżowanych. Niewątpliwie dzieło artystyczne zaciekawia, przykuwa uwagę słuchacza, choć w moim odczuciu sama idea góruje nad jego realizacją.

W wykonawstwie instrumentalnym Doktorantki odnajdziemy: nienaganną technikę pianistyczną, operowanie różnorodnymi fakturami fortepianowymi, dynamiką; Pianistka interesująco konstruuje napięcia i dramaturgię. Na uwagę zasługuje również przemyślana forma utworów, stosowanie kontrastów jako pola do kreowania warstwy kolorystycznej poszczególnych miniatur. W obszarze harmonicznym znajdziemy współbrzmienia modalne i „wieloakordowe” (tzw. *polichords*), struktury bitonalne i politonalne. Pani Katarzyna Pietrzko stosuje także ciekawe efekty sonorystyczne, uzyskując je między innymi poprzez preparację instrumentu. Ogólnie można stwierdzić kreatywne podejście do materiału oryginalnego (kompozycje Sergiusz Prokofiewa) i indywidualne jego odczytanie. Tym samym Doktorantka jawi się jako Artystka niebywale kreatywna, posiadająca wyobraźnię muzyczną i dźwiękową, a także odważną w koncepcji odczytania materiału muzycznego.

Po wysłuchaniu nagrania płytowego *Prokofieff* stwierdzam, że zostało ono wykonane na wysokim poziomie instrumentalnym i artystycznym.

Opis dzieła artystycznego – Opis artystycznej pracy doktorskiej

Część opisowa składa się ze wstępu, trzech rozdziałów i zakończenia w formie wniosków z analizy. Opatrzona została także bibliografią, netografią oraz spisem przykładów muzycznych.

We wstępie Autorka nakreśla główne cele i obszar badań, a także przedstawia sylwetki muzyków współtworzących z Nią omawiane dzieło artystyczne.

W rozdziale pierwszym mgr Katarzyna Pietrzko przedstawia sylwetkę kompozytorską Sergiusza Prokofiewa, a także jego wczesne utwory (*Sarkazmy, Suita Scytyjska, Wizje Ulotne*).

Rozdział drugi stanowi opis kluczowych pojęć składających się na język muzyczny S. Prokofiewa. Doktorantka omawia tonalność, język harmoniczny i melodykę Kompozytora. W ramach tegoż rozdziału charakteryzuje rytm i pojęcia powiązane w muzyce w ujęciu bazowym, a także charakteryzuje rytmikę w spuściźnie kompozytorskiej S. Prokofiewa, kładąc nacisk na jej źródła i właściwości elementów indywidualnego stylu kompozytorskiego.

Rozdział trzeci to analiza dzieła artystycznego – składają się na nią opisy autorskich kompozycji Doktorantki zainspirowanych konkretnymi dziełami S. Prokofiewa, bogato ilustrowana przykładami muzycznymi, obrazującymi omawiane zagadnienia.

Po wnikliwej analizie tekstu opisu dzieła artystycznego z przykrością muszę stwierdzić, że pozostawia on wiele do życzenia. Niestety mnogość błędów językowo – stylistycznych, stosowanie mowy potocznej w języku naukowym, brak wnikliwej znajomości języka analizy muzycznej, a także występujące na przestrzeni całej pracy błędy redakcyjne i edytorskie powodują, że opis bardzo trudno się analizuje. Błędy literowe i redakcyjne występują na stronach: 5,7,10,11,12,13,16,21,22,24,30,32,35,38,47,64,66,71,74,77,78.

Rażące wydają się być stosowane na przestrzeni pracy określenia typu: „(...) mocne uderzenia dwiema rękami (...)” str.9, „(...) atletyczne skoki, (...) dudniące fortissimo w niskim basie (...)” str.13, „(...) wielopiętrowość ostinato sprzyja tworzeniu się bi-i politonalnych nadbudów (...)” str.23, „(...) instrument rezonuje w (...) oziębiały sposób” str.35, „dystans tercji” str.40, „(...) akordy zaczerpnięte ze wskazanego urywku” str.47.

Praca opatrzona jest bogatą bibliografią jednakże moje wątpliwości budzi porządek zamieszczenia tekstów źródłowych na przestrzeni całej pracy – czytając opis dzieła trudno było mi uchwycić związki przyczynowo - skutkowe omawianych zagadnień, a także zrozumieć dokąd dokładnie zmierza kwerenda Doktorantki. Niestety moje zastrzeżenia budzi także wprowadzanie cytatów do tekstu (czasami po dwukropku, w większości jednak bez), wprowadzanie nazwisk (często bez imion), tytuły czasami przedstawiane kursywą, niejednokrotnie jednak w cudzysłowie. Niestety ukazuje to niedbałość edytorską i brak ujednolicenia przyjętych form i zasad języka pisanego.

Szkoda także, że pewne określenia potocznie stosowane w muzyce jazzowej, a zaczerpnięte z języka angielskiego nie znalazły się w osobnym słowniku pojęć (*groove, comping, floor tom* itp.).

Przykłady nutowe, które znalazły się w III Rozdziale Opisu Dzieła Artystycznego są często przedstawiane albo omawiane nie po kolei, niejednokrotnie też brakuje informacji o numeracji taktów. Również układ Bibliografii wymagałby pewnego uporządkowania w postaci podziału na druki zwarte, artykuły, słowniki.

Nasuwa się tym samym sugestia o konieczności konsultacji lingwistyczno-redakcyjnej przed złożeniem pracy do druku. **Mnogość, zarówno mniejszych jak i większych, błędów stanowi dysonans między dziełem a jego opisem, wprowadzający Recenzenta w duże zakłopotanie.**

Konkluzja

Dzieło mgr Katarzyny Pietrzko stanowi oryginalne i nowatorskie dokonanie artystyczne. Dołączony do dzieła opis budzi zastrzeżenia, o których mowa powyżej, jednakże Doktorantka wykazała się odpowiednią widzą teoretyczną i umiejętnościami w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Dzieło artystyczne wnosi wkład w rozwój kultury polskiej, a Doktorantka wykazała się możliwościami prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Tym samym spełnia wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.).

Pracę doktorską z zastrzeżeniami przyjmuję.

prof. dr hab. Wojciech Niedziela

